

Ärende LED 2016/100 **handling** 3

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet SOU 2016:11 Olika vägar till föräldraskap

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har anmodats att yttra sig över förslagen i betänkandet. DO:s remissvar är avgränsat till frågor som berör DO:s verksamhetsområde. Med detta som utgångspunkt avger DO följande yttrande.

Särskilda informationsinsatser

Utredningen anför att ett viktigt syfte med informationsinsatserna riktade till potentiella föräldrar är att motverka kommersiella surrogatarrangemang i utlandet och särskilt sådana arrangemang som kan innebära problem för det blivande barnet, de tilltänkta föräldrarna och andra, t.ex. surrogatmodern. DO anser därför att sådana informationsinsatser också bör genomföras av den kunskap som återges i kapitel 13 Surrogatmoderskap i Sverige och som angetts ligga till grund för utredningens slutsatser att surrogatmödraskap inte bör tillåtas i Sverige.

Risk för diskriminering vid kunskapsbrist i vården

Utredningen har i avsnitt 16.6.3 redovisat ett antal exempel på problem som enligt uppgift förekommer inom hälso- och sjukvården. Orsakerna är enligt utredningen bland annat felaktig regeltillämpning på grund av kunskapsbrist och utformningen av datasystem. I avsnitt 16.8 konstateras att det bland annat kan behöva genomföras informationsinsatser för att komma till rätta med problemen. DO vill i sammanhanget framhålla att exemplen framstår som allvarliga fall av diskriminering och betona vikten av att risker för systematisk diskriminering inom hälso- och sjukvården förebyggs.

Underrättelse till myndigheter

Den i avsnitt 16.7.4 föreslagna ordningen innebär att en person för att kunna göra gällande en viss rättighet, förmån eller skyldighet kan vara tvungen att upplysa myndigheter om att hen ändrat könstillhörighet. En sådan ordning framstår som problematisk med hänsyn till principen om fullt erkännande av ändrad könstillhörighet. Enligt DO:s mening bör lagstiftaren närmre utreda

möjligheterna att hitta en lösning som inte riskerar att leda till kränkningar av någons integritet.

Vårdnadshavares samtycke vid närståendeadoption

Experterna Maarit Jänträ-Jareborg och Eva Ryrstedt har i ett särskilt yttrande påpekat att kravet på samtycke vid närståendeadoption under vissa förutsättningar riskerar att leda till diskriminering. DO anser att frågan bör utredas närmare.

Beslut i detta ärende har fattats av Agneta Broberg efter utredning och förslag från utredaren Gustav Staaf. I den slutliga handläggningen har också utredaren Ammar Makboul och enhetscheferna Rickard Appelberg och Lovisa Strömberg deltagit.

Agneta Broberg
Diskrimineringsombudsman

Gustav Staaf
Utredare